

tillade sig at bruge uhæderlige Midler. De Andre trænge ikke til dem.

Tang: Det er kun et Par Ord, jeg vil sige, i Anledning af, hvad det ærede Medlem for Ælsted Amts 2den Valgkreds (Sagd) udtalte. Jeg har aldrig draget i Tvivl og ei heller udtalt idag, at han ikke havde havt et varmt Hjerte for sine Soldater; men med Hensyn til hans Paastand her om, at jeg skulde have taget feil af, hvad han sagde, dengang han henviste til, hvorledes man bar sig ad i andre militære Stater, hvor man nedstød Soldaterne, saa maa jeg bemærke, at dette jo netop var at forsvare Brutalitets hos disse Officerer; thi jeg kalder dette Brutaltet. Jeg vil meget tilraade det ærede Medlem — og jeg tror forøvrigt ikke, han er tilstede — at han ikke lader sin Tale flyde saa hurtigt, saa at han ikke rigtig veed, hvad han siger. Naar han ser efter i Tidenden, vil han se, at det var Meningen af, hvad han sagde; ellers var der ingen Mening i at henvise til amerikanske Militære og saadanne Forhold. Han skal ikke minde mig om, at der kan være Forhold, hvor den høiere Ret kan forlange, at Loven skal brydes. Jeg siger med en af Danmarks største Digtere:

„Dog har Ketten i Nødværge
Bruderet mod hver en Lov,
Som forbyder sig at bjærge,
Som man kan, mod Mord og Rov.“

men det hører til Undtagelserne og ikke til Reglen. Det, jeg talte om, var naturligvis Reglen. Disse skjønne Ord, han sendte mig, som „omtaaget“ og „gaa feilt i Byen“, skjenker jeg ham gjerne, og jeg skal ikke komme videre ind derpaa.

Nobr: Naar jeg har forlangt Ordet i denne Sag, er det kun for at svare paa et Par Bemærkninger fra min nye Nabo, det ærede Medlem for Aalborg Amts 2den Valgkreds (S. Stefensen), der udtalte, at de Bemærkninger, som vare fremkomne fra den ærede Forespørger, manglede Bevis. Jeg finder, at der er fremsført tilstrækkelige Beviser, idet Udtalelserne ere støttede paa Erfaringer fra flere ærede Medlemmer her. Jeg kunde ogsaa støtte dem ved den personlige Erfaring, jeg har fra den Tid jeg var Soldat, og jeg tror visstelig, at Enhver, der har været Soldat, kan føre saadanne Erfaringer frem som Vidnesbyrd om, at der er Forhold tilstede mellem Officerer og Menige, som ikke burde være. Jeg skal ikke komme ind paa Enkeltheder, som ere omtalte her, men jeg skal kun berøre, at, naar der er blevet udtalt, at Rekruterne selv kunde træde frem og klage, saa vidner dette om et mageløst Ujenskab til, hvorledes Rekruter, som staa og ikke vide ud eller ind, ja maatte endog gamle Soldater, ere stillede med Hensyn til at klage. Jeg tror ikke, at nogen Menig skulde turde vove at gjøre det og har han gjort

det, skulde han nok faae Bækked, især paa Kavalleriskolerne. Hvorledes det er nu, veed jeg ikke rigtig Bækked derom, men tidligere var det i alt Fald saaledes, at en Rekrut, som paa en eller anden Maade vakte Utilfredshed hos sine Foresatte, kom til at gaa et Aar endnu. Der kan man altsaa se, hvilken Byrde der blev lagt paa Rekruten, naar han tog sig for at klage. Menne det, at han skulde gaa et andet Skolehold igjennem, var en slem Straf; men der er jo ogsaa andre Maader at straffe ham paa, som jeg ikke behøver at omtale, thi Enhver, som har været Militær, kender dem og veed, at Soldaterne nok skulle vogte sig for at klage. De gaa hellere hen og maaftakere sig, henge sig, før de klage. Jeg kunde sige Meget til det ærede Medlem for Ælsted Amts 2den Valgkreds (Sagd), men skal imidlertid ikke komme nærmere ind derpaa. Kun skal jeg, da han særlig pointerede de Forhold, som kunde komme tilstede, hvor en Officer burde sætte Loven tilside og tage fat paa de Bedkommende og straffe dem paa egen Haand, bemærke, at jeg ganske vist kan indrømme, at disse Tilfælde kunne komme — jeg vil ikke være saa skarp som andre ærede Medlemmer — men det, som Forespørgslen gaar ud paa, er jo Fredsforhold, og der er jo dog ingen Krig paa Jægersborg, saa at saadanne Forhold ikke kunne komme tilstede der. Det ærede Medlem lagde særdeles Bægt paa Krigsforhold, hvilket fremgaar af de Exempler, han nævnte, og i saa Henseende kan jeg tilbørlig sympatisere med ham. — Jeg for mit Bedkommende er glad ved, at denne Forespørgsel er kommen frem her i Ænget, da den vil runge ud over hele Landet, og det kan derved blive klart, at vi her misbillige denne Fremfærd og ville gjøre Noget, for at det Sele kan blive anderledes. Jeg takker ogsaa den høitærede Krigsminister for det Løfte, han gav, om at ville lade Undersøgelse anstille og straffe Bedkommende strengt, forsaavidt disse Klager ere berettigede.

Sagd: Jeg skal kun til den ærede sidste Taler saavel som til tidligere Talere bemærke, at, naar man henpeger paa, at man i dette Dieblit taler om Forholdene i Fredstid, og at man ikke maa drage Sammenligning mellem dem og Forholdene i Krigstid, saa tror jeg, at man er for tilbøielig til at se Forholdene i Fredstid med andre Øine, end Forholdene i Krigstid; thi vel ere de forskellige, men man skal huske paa, at den militære Tjeneste i Fredstid skal være en Forberedelse til den militære Tjeneste i Krigstid. Det bliver virkelig langtfra tilstrækkelig paagættet, at, naar der i Krigten stilles næsten umenneskelige Fordringer til Soldaten, ikke af hans Officerer, ikke af Staten selv, men af Nødvendigheden, af Tjenden, som han stilles ligeoverfor — og den tvungende Nødvendighed kan mange Gange stille umenneskelige Fordringer baade til Anvendelsen